

El paper de les ciutats metropolitananes

A l'anterior número de *frc REVISTA DE DEBAT POLÍTIC* vam dedicar el bloc central a la reflexió sobre el paper de les ciutats en un món globalitzat, a partir dels articles de Juan Antonio Módenes, demògraf, Mariona Tomàs, doctora en Estudis Urbans, l'apunt del l'urbanista Richard Florida, i de l'entrevista amb l'alcalde de Barcelona, Jordi Hereu.

Per seguir el fil del tema, hem volgut sentir les veus de dos municipis importants de la primera i segona corona metropolitana, Cornellà de Llobregat i Mataró, per conèixer-ne els canvis experimentats els darrers anys, els reptes a què s'han hagut d'enfrontar, i els seus plans de futur.

En aquest cara a cara, doncs, us oferim les experiències d'Antonio Balmón, alcalde de Cornellà de Llobregat des del 2004, i vicepresident primer executiu de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, i de Joan Antoni Barón, alcalde de Mataró també des de 2004, a partir del següent qüestionari:

1. Quins canvis ha experimentat la seva ciutat en els darrers anys?
2. Com afecten aquests canvis a la governabilitat del municipi?
3. Creu que els instruments actuals són adequats a la nova fesomia de les ciutats?
4. Quin creu que és el paper de la seva ciutat en la Catalunya actual?
5. Quin ha de ser l'escenari de futur?

Cal un millor finançament i més competències per oferir respostes

ANTONIO BALMÓN

Alcalde de Cornellà de Llobregat

1. Cornellà ha superat un important repte solucionant els dèficits estructurals previs a la democràcia. La ciutat és avui més amable i feta a escala de les persones, s'han eliminat barres i s'ha fet més propera. És lògic que en una època de creixement com ha estat aquest inici del segle XXI, haguem centrat l'acció pública en tancar una bona xarxa d'equipaments de proximitat, educatius, esportius, assistencials. I hem estat atents a que la societat també canvia, i que la diversitat, les noves tecnologies, els canvis en les estructures socials, ens fan treballar en noves direccions i reptes.

2. Els canvis que hem d'assumir no haurien d'afectar la forma de governar molt més enllà de l'aplicació del sentit comú. Hem buscat complicitats i recursos a l'exterior per assegurar-nos de respondre al que la gent demana; i hem obert nous canals i pres noves perspectives per estar atent al que la ciutadania opina o considera. Evidentment la presència d'una nombrosa generació de joves educats ja en les noves tecnologies, de nouvinguts, de nous models de família i de noves necessitats socials (educació infantil, atenció a persones grans) han condicionat un canvi de prioritats en l'acció

La gestió del fenomen migratori, un repte polític i social de primer ordre

JOAN ANTONI BARÓN

Alcalde de Mataró

1. Mataró ha experimentat canvis molt importants a nivell urbanístic, socials i econòmics. A nivell urbanístic han estat dos els grans canvis que s'han produït a la ciutat en els darrers anys. El primer va ser l'obertura de la Via Europa que permetia vertebrar la ciutat, relligant barris fins llavors gairebé aïllats i connectar-se amb l'autopista del Maresme. L'altre gran canvi ha estat l'obertura de la ciutat al mar, amb el desenvolupament urbanístic del Front de Mar.

A nivell social els canvis han vingut per un important creixement demogràfic impulsat per l'arribada d'immigrants d'arreu del món que han diversificat la composició social i ètnica de la ciutat. La gestió d'a-

quest fenomen migratori constitueix un repte polític i social de primer ordre.

També l'economia de la ciutat ha experimentat canvis molt importants. D'una ciutat tèxtil, especialitzada en el gènere de punt, s'ha passat a una ciutat de serveis que, sense abandonar la seva tradició industrial, amb una economia molt diversificada i que pretén exercir com a capital econòmica de la comarca.

2. La diversificació social i econòmica de la ciutat suposen un repte important per la governabilitat de les nostres ciutats i reclamen una altra manera de governar. Una governabilitat que passa per aprofundir el

pública, però no dificultats en la governabilitat.

3. Cal un millor finançament i calen més competències que ens permetin més flexibilitat per oferir respostes. Els municipis només gestionem un 15% de la despesa pública i això és molt poc quan som els qui en primera instància detectem les mancances, podem planificar actuacions més precises, i que a més som la primera finestra on qualsevol persona acudeix per demanar una millora. La nostra agenda de treball està condicionada per aquestes importants limitacions, i si la fesomia i estructura social de les ciutats s'està transformant, doncs és un moment excel·lent per transformar també la manera de recaptar i redistribuir la inversió pública.

4. Cornellà de Llobregat s'inserix en la realitat de l'àrea metropo-

litana de Barcelona amb la voluntat de tenir un paper important en les polítiques de futur, d'assumir el lideratge en matèria de coneixement i

Cornellà de Llobregat s'inserix en la realitat de l'àrea metropolitana de Barcelona amb la voluntat de tenir un paper important en les polítiques de futur, d'assumir el lideratge en matèria de coneixement i innovació

innovació. D'aquesta manera hem treballat en aquest sentit en els darrers anys, posant com a exemple el cas d'un laboratori ciutadà dedicat a la difusió de les noves tecnologies, com és el Citilab. Cornellà segueix sent un punt de referència important pel que fa al seu pes demogràfic,

model de ciutat, desenvolupar les apostes estratègiques i cuidar el dia a dia de la ciutat i el contacte directe amb la ciutadania. En una societat que tendeix cap a la fragmentació cal fer un gran esforç i convertir la cohesió social en el gran objectiu de govern.

3. Les ciutats i els governs locals necessiten d'una major capacitat de govern. Sovint s'ha confós el principi de subsidiarietat amb l'intent de convertir els ajuntaments en governs subsidiaris. La capacitat de connexió amb els interessos de la ciutadania i la contrastada capacitat de gestió dels poders locals necessiten de nous marcs legals per desenvolupar totes les seves potencialitats. Temes com la sostenibilitat, la gestió de la immigració, l'educació, la promoció econòmica, els serveis socials, etc..., poden governar-se de manera molt més eficient des de la proximitat del món local que a més té la capacitat de generar complicitats importants amb els ciutadans i ciutadanes.

4. Mataró ha apostat clarament per ser una ciutat metropolitana, compacta, innovadora, sostenible i cohesionada. A partir d'aquest model volem jugar a fons la nostra condició de porta nord de l'àrea metropolitana, ben articulada amb les ciutats de l'arc metropolità i amb una especial atenció a l'eix Mataró-Granollers. La nostra condició de ciutat costanera ha de ser fonamental per articular el nostre posicionament territorial i econòmic. Al mateix temps, volem exercir sense complexos la capitalitat del Maresme generant les sinèrgies necessàries amb la resta de poblacions de la comarca.

5. Amb la ja manifestada voluntat de ser una ciutat metropolitana, que entengui Barcelona com a oportunitat i no com amenaça. Per això també fa falta una estratègia clara que reconegui la importància de la xarxa existent de ciutats metropolitananes en la configuració del model territorial de Catalunya. Es fa imprescindible un procés de descentralització dins de la

situació privilegiada a tocar de grans infraestructures i capacitat d'impliació.

5. En els darrers mesos els plantejaments de futur s'han hagut de modular perquè el present, la realitat de la crisi, condiciona el discurs. Però no ha de ser així amb els objectius, ja que salvant l'esforç públic immediat que calgui fer de reactivació, la crisi en tot cas ens ha fet reaccionar per trobar solucions a mig i llarg termini que potenciïn sectors que prenguin el relleu d'aquells que s'han esgotat. Per a nosaltres és molt important generar dinàmiques d'innovació, explorar estratègies de col·laboració amb la nostra comarca i dins de l'entorn metropolità, per obrir noves oportunitats de futur. A Cornellà hem demostrat tenir l'experiència i que estem capacitats per tornar a prendre aquest paper. ■

regió metropolitana que de forma articulada potenciï les centralitats ja existents i reforcin encara més el paper de Barcelona com a cap i casal. Sovint els alcaldes metropolitanans ens queixem de la manca de repercussió mediàtica, més enllà del Besòs i del Llobregat, del que passa en les nostres

Mataró ha apostat clarament per ser una ciutat metropolitana, compacta, innovadora, sostenible i cohesionada. A partir d'aquest model volem jugar a fons la nostra condició de porta nord de l'àrea metropolitana

ciutats i que aporten un plus molt important de riquesa econòmica i social al conjunt del país. Es fa doncs imprescindible, si volem mantenir i augmentar la dinàmica socioeconòmica de Catalunya, un aprofundiment del model de ciutats en xarxa. ■